

Максимишин Марія
магістрантка спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
ОПП Соціальна педагогіка,
Тернопільський національний педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
Турчин-Кукаріна Ірина,
кандидат юридичних наук, викладач кафедри
соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ ІЗ БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Аналізується питання соціально-педагогічної роботи із батьками дітей з особливими освітніми потребами в умовах ведення воєнних дій, зазначається що важливим аспектом у роботі соціального педагога в сучасних умовах є підтримка сімей дітей з особливими освітніми потребами, адже багато сімей в умовах ведення воєнних дій переживають фінансові труднощі, конфлікти та інші складнощі, що впливають на добробут дітей які маючи особливості розвитку перебувають у стресових ситуаціях. У дослідженні визначено особливості роботи соціального педагога у роботі з батьками дітей з особливими освітніми потребами .

***Ключові слова:** соціально-педагогічна робота, діти з особливими освітніми потребами, батьки, особливості роботи соціального педагога.*

У сучасних умовах суспільно-політичних змін в Україні актуальність роботи соціального педагога в умовах ведення воєнних дій надзвичайно висока через певні причини: необхідність здійснення психологічної підтримки, соціальної адаптації до нових умов життєдіяльності, попередження проявів агресивної поведінки та насильства. Адже діти, які переживають війну, можуть відчувати стрес, тривогу, травми та інші негативні емоції, мають складнощі у відновленні зв'язків зі суспільством та адаптації до нових умов життя, а самі умови війни сприяють збільшенню випадків насильства в сім'ї та в інших сферах життя [1; 3].

У окреслених випадках соціальний педагог повинен надавати допомогу в усвідомленні та подоланні негативних емоцій, надаючи

психологічну підтримку та сприяючи їхньому психологічному відновленню, сприяти соціальній інтеграції та підтримці їх у процесі адаптації та здійснювати превентивну роботу з попередження проявів агресивної поведінки і насильства та захисту дітей від нього.

Важливим аспектом роботи соціального педагога в сучасних умовах є підтримка сімей дітей з особливими освітніми потребами, адже багато сімей в умовах ведення воєнних дій переживають фінансові труднощі, конфлікти та інші складнощі, що впливають на добробут дітей які маючи особливості розвитку перебувають у стресових ситуаціях. При цьому, соціальний педагог надає підтримку цим сім'ям, допомагаючи їм знайти рішення проблем та забезпечити безпеку та добробут дітей. Окрім того, соціальний педагог працює над розвитком ресурсів дітей та молоді, допомагаючи їм розвивати навички, знання та вміння, які сприятимуть їхньому успіху та самостійності в сучасних умовах. Усі вищезазначені аспекти демонструють важливість роботи соціального педагога в умовах ведення військових дій та її актуальність для забезпечення добробуту та безпеки дітей та молоді в Україні [2; 6].

Важливим аспектом діяльності соціального педагога в складних сучасних умовах є робота з батьками дітей з особливими освітніми потребами в умовах ведення воєнних дій, яка має ряд особливостей, що охоплюють [4, с. 45-50; 5]:

- психологічну та інформаційну підтримку, через те що батьки дітей з особливими освітніми потребами можуть переживати підвищений стрес та тривогу через умови війни та особливості виховання дитини з особливими потребами. При цьому, соціальний педагог повинен надавати їм психологічну та інформаційну підтримку і консультування, сприяючи їхньому психологічному відновленню та підтримці емоційного стану;
- організація підтримки спільноти, яке полягає у створенні сприятливого середовища для батьків дітей з особливими освітніми потребами, яке надасть можливість обміну досвідом та взаємопідтримки. У

цьому випадку, соціальний педагог повинен організувати зустрічі, семінари та інші заходи для підтримки спільноти батьків, які виховують дітей з особливими освітніми потребами;

- розвиток навичок взаємодії та забезпечення доступу до ресурсів, адже батьки дітей з особливими освітніми потребами можуть потребувати формування додаткових навичок взаємодії зі своєю дитиною та розвитку її потенціалу, а також мають потребу в додаткових ресурсах для догляду та виховання дітей з особливими освітніми потребами. Соціальний педагог у цьому напрямі проводить тренінги та консультації з розвитку таких навичок та допомагає батькам у забезпеченні доступу основних ресурсів та послуг.

Зазначені вище аспекти допомагають забезпечити ефективну соціально-педагогічну підтримку для батьків дітей з особливими освітніми потребами в умовах ведення воєнних дій, сприяючи їхньому психологічному та соціальному благополуччю, а також підтримці дітей у розвитку та вихованні.

Список використаних джерел

1. Виховний потенціал сім'ї в сучасних умовах : тематична Державна доповідь про становище сімей в Україні за підсумками 2021 року / Державний інт проблем сім'ї та молоді. К. : Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2022. 144 с.

2. Возна Ю. Змістові компоненти роботи соціального педагога з дітьми із обмеженими можливостями. Електронний ресурс: <https://cyberleninka.ru/article/n/zmistovi-komponenti-roboti-sotsialnogo-pedagoga-z-ditmi-iz-obmezhenimi-mozhlivostyami/viewer> (дата звернення 19.04.2024 р.).

3. Волощук О., Габорак Л. Робота соціального педагога з сім'єю дитини з особливими потребами. Електронний ресурс: <https://cyberleninka.ru/article/n/robota-sotsialnogo-pedagoga-z-sim-eyu-ditini-z-osoblivimi-potrebami/viewer> (дата звернення 18.04.2024 р.).

4. Методичні рекомендації щодо специфіки роботи соціального педагога в інклюзивному середовищі школи / укладач: О.О. Мішкулинець. Мукачево, 2019. 55 с.

5. Поради батькам, які виховують дитину-інваліда [упоряд.: В.М. Єрмоменко, С. А. Репіна, С. В. Ковальова]. Запоріжжя : [б. в.], 2003. 39с.

6. Соціально-педагогічна робота з дітьми з особливими освітніми потребами. Електронний ресурс:

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fvipsoft.blob.core.windows.net%2Fcontest%2Fb693df2098b581c0b166dadf2a20697b.doc&psig=AOvVaw1ay01ZFk1GP-Gmd6R9UTWJ&ust=1713986028656000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CAUQn5wMahcKEwjQws3shdmFAxUAAAAAHQAAAAAQBA> (дата звернення 18.04.2024).

Діана Матяш
студентка спеціальності 231 Соціальна робота
Олена Гончаренко
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
м. Суми

СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДИТЯЧОГО ДОЗВІЛЛЯ

У статті висвітлено соціально-виховний потенціал дитячого дозвілля. Авторами визначено, що дитяче дозвілля виступає вагомим засобом соціалізації та всебічного розвитку дитини на основі вільного вибору видів діяльності. Схарактеризовано основні методи (ігрового тренінгу, театралізації, змагальності, імпровізації, соціокультурної анімації) та види (відпочинок, розваги, ігрова діяльність, свята, колективні справи, дозвілєві заходи, творчість) дитячого дозвілля.

Ключові слова: дитяче дозвілля, соціально-виховне середовище, ігрова діяльність, творчість.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Нині існування особистості відбувається в стрімкому, динамічному, неоднозначному сучасному світі, її розвиток має змістовну соціальну складову, яка суттєво впливає на соціальну стабільність. У зв'язку з цим, сучасних науковців цікавить розвиток особистості у сфері дозвілля, адже саме в дозвілєвій сфері людина самореалізується та саморозвивається. Через сферу дозвілля уможлиблюється зміцнення соціальних відносин і тому дозвілля набуває міцного потенціалу як засіб соціального виховання.

Одним із важливих напрямків соціальної педагогіки є розв'язання педагогічно доцільної організації вільного часу дітей, забезпечення їх змістовного дозвілля.